

ZE SYSLÍ NORY

červenec 2009

Občasník pro uživatele a příznivce programů firmy CSH

Úvod

Elektronická komunikace se pomalu stává fenoménem doby. Počítače stále častěji umí posílat a přijímat mnohé údaje elektronicky. Tím se snižuje obsah rutinní lidské práce, takže člověk má čas na práci tvořivou a sniží se i množství chyb vzniklých při prepisech dokumentů. Jako jeden z nejmladších kamínek v elektronické skládačce je elektronická faktura a datové schránky. Podívejme se na tuto problematiku podrobněji.

Elektronická faktura

Běžná faktura je kus papíru, na které jsou určité údaje. Protože papír a toner v tiskárně stojí nějaké peníze, mnoho ekonomických systémů umožňuje vytvořit pseudoelektronickou fakturu – např. jako soubor ve formátu PDF a ten pošle jako přílohu běžného mailu. Tím se ale jen přesunou náklady na fakturaci na stranu příjemce, ten si ji musí vytisknout na své tiskárně a ručně opsat do svého systému. Ušetří se však náklady na poštovné, což je v dnešní době nemalá částka.

Daleko lepší řešení by tedy bylo, kdyby se faktura na straně příjemce nemusela tisknout a opisovat. Jenže aby to všechno fungovalo mezi mnoha ekonomickými systémy, je nutné definovat jednotnou a pro všechny závaznou strukturu. Proto se významní výrobci ekonomických systémů dohodli na jednotném formátu elektronické faktury, který byl nazván ISDOC. V březnu 2009 byla podepsána *Deklarace o společném postupu v oblasti elektronické fakturace v ČR*, ke které se v současné době připojilo 25 výrobců informačních systémů. Podpis připojil za stát i tehdejší ministr financí Kalousek. Všichni se zavázali do konce roku ve svých systémech formát ISDOC podporovat, někteří již tento formát podporují nyní. Proto je velká šance, že se jednotný formát masivně rozšíří.

Zákon o DPH umožňuje vést, doručovat a archivovat daňové doklady v elektronické podobě bez existence papírové verze. Zákon o elektronickém podpisu zrovnoprávněuje elektronický a ruční podpis. To jsou základní předpoklady, aby bylo možné komunikovat elektronicky.

Jak to všechno funguje? Úplně běžným způsobem vytvoříte fakturu. Místo tlačítka *Tisk* však stisknete tlačítko *eFaktura*. Vytvoří se speciální soubor a pokud máte na počítači nainstalován podpisový certifikát, ještě se elektronicky podepíše. Pak se

odešle příjemci jako příloha mailu. Příjemce si z mailu přílohu uloží na disk. Pak v Přijatých fakturách stiskne tlačítko *eFaktura*, vybere uložený soubor a faktura se načte do evidence. Pokud byla podepsána, zkontroluje se, zda je podpis platný a zda nebyla faktura změněna od doby kdy byla podepsána. To je vše.

Jaké to má výhody? O úsporách poštovního, papíru a toneru jsme si už řekli. Dále je zde úspora času stráveného při přepisování papírové faktury a eliminace chyb vzniklých při přepisu. Navíc, pokud je připojen elektronický podpis, máte záruku, že od doby podepsání faktury se její obsah nezmění. Elektronický podpis totiž není pořád stejný, ale je závislý na obsahu faktury. Takže když změňte obsah faktury, musí se změnit i podpis. A protože se nikde nevyskytoval ani kousek papíru, ušetříte i místo na archivování papírových faktur.

Má to nějaké nevýhody? Sice jsou diskutabilní zda jsou to opravdu nevýhody, ale zmiňme se o nich. Musíte zabezpečit elektronickou archivaci elektronických faktur. Ale na to existují automatizované prostředky – zmiňme například Manažer plánovaných činností, kterým si můžete naplánovat automatickou archivaci ve vámi zvolený čas. Příjemce musí umět elektronickou fakturu načíst. Pokud to neumí, jednoduše si stáhne program *ISDOC reader* (ten je zdarma) a pomocí něj elektronickou fakturu zobrazí a vytiskne.

Kromě vlastního formátu ISDOC, který definuje jednotlivá pole eFaktury byl vytvořen ještě formát ISDOCX, což je vlastně zkomprimovaný soubor ISDOC a další soubory, které tvoří jakousi přílohu. Tímto způsobem je možné spolu s eFakturou poslat i náhled faktury, protože ISDOC reader je sice schopen zobrazit data elektronické faktury v lidsky čitelné podobě, ale mnohdy je nutné na fakturu ještě připsat další, mnohdy speciální, sdělení, pro které není ve formátu ISDOC místo. Jestliže pošlete soubor ve formátu ISDOCX, bude mít příjemce jednak možnost automaticky načíst fakturu do své evidence a ještě si ji prohlédnout přesně ve tvaru, jako byste mu ji poslali vytištěnou na papíře z vašeho ekonomického systému. Program ISDOC reader totiž umí zobrazovat i připojené přílohy.

Datové schránky

Datová schránka je elektronické úložiště, které je určeno k doručování a provádění úkonů vůči

orgánům státní moci. Tak praví definice. Jednoduše řečeno, je to jakýsi zaručený mail. Co projde datovou schránkou je považováno za oficiálně doručené. Do schránky je možné posílat jakýkoliv dokument opatřený elektronickým podpisem. Oproti mailu se však liší tím, že jedna instituce má pouze jednu schránku, nelze tedy posílat zprávy konkrétnímu člověku jako u běžného mailu. Zprávy ve schránce jsou šifrovány, proto si je nemůže přečíst nikdo jiný než příjemce. Veřejná je pouze obálka dokumentu, takže je archivováno kdo komu a kdy něco posílal.

V současné době existuje webové rozhraní, do kterého se přihlásíte uživatelským jménem a heslem a dále pracujete podobně jako s běžnými maily. Máte tam sekci *Doručené zprávy*, *Odeslané zprávy* a funkce *Nová zpráva* a *Nastavení*.

Původně měly být datové schránky určené pouze pro komunikaci úřad – firma, firma – úřad a úřad – úřad. 6.5.2009 však byla schválena novela, která umožňuje i komunikaci firma – firma. A ta bude možná od 1.1.2010.

Datové schránky a eFaktura

Co z toho vyplývá pro elektronickou fakturu? Elektronická faktura je elektronický dokument opatřený elektronickým podpisem. Je tedy možné jej poslat do datové schránky. A tím odpadne nevýhoda posílání eFaktury mailem – nikdo se nebude moci vymlouvat, že mail s fakturou nedostal.

Začali jsme pracovat na **DS komunikátoru**. Určitě jste všichni slyšeli o PVS komunikátoru a ZP komunikátoru, ostatně mnozí z vás je používáte. DS komunikátor bude program, který umožní aplikaci (například ekonomickému systému) komunikovat přímo s datovými schránkami bez nutnosti práce s webovým rozhraním. Takže aplikace, podobně jako nyní přímo odešle mail, odešle eFakturu přímo do datové schránky odběratele. Pokud vám do vaší datové schránky přijdou elektronické faktury, bude si je moci aplikace „stáhnout“ a okamžitě importovat. Odpadne tedy další otravný mezikrok – uložení přílohy z mailu na disk a v přijatých fakturách jeho načtení.

Zatím nevíme jaké další možnosti bude mít komunikace s datovými schránkami, jsme zatím na začátku vývoje. DS komunikátor by měl fungovat podobně jako běžný mailový klient (např. Outlook). Bude s ním možné bez nutnosti práce s webovým rozhraním posílat zprávy a stahovat doručené zprávy, které se vám uloží na disk.

Další možnosti elektronické komunikace

PVS komunikátor

V předchozím odstavci jsme zmínili PVS komunikátor a ZP komunikátor. Možná je mezi vámi někdo, kdo o těchto programech neví. PVS komunikátor slouží k odesílání elektronických dokumentů pomocí Portálu veřejné správy. V praxi se používá komunikace

s ČSSZ a odesílají se evidenční listy důchodového zabezpečení, oznámení o nástupu, na Ministersvo financí se posílají daňová přiznání, zejména přiznání DPH a na Generální ředitelství cel se posílá hlášení intrastat. Princip je takový, že se jako v případě elektronické faktury vytvoří speciální soubor, ten komunikátor zašifruje, elektronicky podepíše a zabalí do obálky, na kterou napíše adresu příjemce. Soubor pak doputuje až na počítač příjemce a tam se uloží. Uživatel dostane zpět elektronickou doručenkou, což je opět speciální elektronicky podepsaný soubor. Tím má právoplatný doklad, že podání uskutečnil. V případě, že se podání nepodařilo, dostane uživatel protokol o chybách.

ZP komunikátor

slouží ke komunikaci se šesti zdravotními pojišťovnami. Zdravotní pojišťovny se bohužel, z námi neznámých důvodů, do projektu Portálu veřejné správy nezapojily a vytvořili si portál vlastní a nazvali ho *Portál ZP*. A aby to nebylo tak jednoduché, do tohoto portálu se zapojilo pouze 6 pojišťoven – Česká národní ZP, Oborová ZP, Revírní bratrská pokladna, ZP Metal Aliance, ZP Škoda a Vojenská ZP. Největší pojišťovna – VZP – si buduje portál vlastní. Taková roztržičnost je pro nás programátory velice neblahá, protože jsme nuceni dělat, podobně jako při komunikaci s bankami, pro každou pojišťovnu jiný systém komunikace, což prodražuje vlastní program. Pomocí ZP komunikátoru můžete posílat hromadné oznámení zaměstnavatele, přehled plateb pojistného zaměstnavatele a další čtyři dokumenty, které posílají zdravotnická zařízení a lékárny.

Export zájezdů pro cestovní kanceláře

A protože děláme i nadstavbu Sysla pro cestovní kanceláře, zmiňme se o možnosti elektronického exportu katalogu zájezdů. Ten může sloužit pro publikování zájezdů na různých prodejních serverech nebo pro export katalogu vašim prodejčům. Použili jsme osvědčený formát Open travel network. Vlastní soubor s katalogem můžete odesílat ručně pomocí FTP přenosu nebo daleko elegantněji použít tzv. SOAP server. To je program, který na vašem počítači bude příjemci nabízet možnost stáhnout si katalog zájezdů přes internet. Takže příjemce si bude moci kdykoliv načíst váš aktuální katalog.

A co dál?

Dál se uvidí. Ale protože máme počítače a internet, bude se určitě oblast elektronické komunikace dále rozvíjet. A my budeme vždy u toho a vy s námi.

ZE SYSLÍ NORY

Zpravodaj firmy CSH spol. s r.o.
Wuchterlova 5, 160 00 Praha 6,
Nedbalova 14, 701 00 Ostrava
Tel.: 226 218 080-4, 597 578 698

e-mail: info@csh.cz,
WWW: <http://www.csh.cz>
NEPRODEJNÉ